

Kap. 7

Den hellige katolske kirke

Dette siste kapitlet omhandler Kirken. Vi oppsummerer først de ytre tegn som Kirken fremtrer ved, før vi søker inn i Kirkens mystiske innhold som er Guds nådefulle tilstedeværelse i Kirken.

Dernest går leksjonen over til å omhandle de to bildene på Kirken som er kjent fra Det annet vatikankonsils konstitusjon om Kirken, *Lumen Gentium*, Kirken som Guds folk og Kirken som Kristi legeme.

Kirkens presteskap er det neste temaet. Det innledes ved gå veien om presteskap som fenomen i religionene og presteskaper i Israels religion, for slik å gi et bakteppe for å forstå hva Kirkens prester er.

Kirkens misjon er det neste temaet. Det handler både om Kirkens evangeliseringsoppdrag, altså misjon i streng forstand, men også om å vitne om Guds kjærlighet i praktisk handling. I forbindelse med dette presenteres de syv legemlige og de syv åndelige barmhjertighetsgjeringene, dette har hørt hjemme i katekesen i århundrer.

Det annet vatikankonsil og dernest Den katolske kirkes katekisme, har i sin behandling av Kirken tatt inn en egen mariologisk del. Overskriften for dette er Maria som Kirkens mor. Den siste delen av leksjonen i læreboken har også dette som tema.

Temaene i denne leksjonen blir behandlet i Den katolske kirkes katekisme om Kirken §§748-972 samt §§1536 – 1589

- Forslag til innledende aktivitet

De av ungdommene som deltok i katekesen i sjette klasse vil ha møtt båten eller skipet som symbol på Kirken. Læreboken på dette trinnet, *Legg ut på dypet*, bruker gjennomgående denne symbolikken. Vi foreslår derfor til innledende aktivitet å ta frem igjen denne symbolikken samt nøkkelmotivet, som også er tatt med i *Legg ut på dypet*, som en repetisjon og introduksjon til katekesen om Kirken.

Vi bruker bilder som utgangspunkt. De kan lastes ned fra www.katekese.no/?nid=8776

Bilde 1 Noahs Ark

Bilde 2 Jesus i stormen

Bilde 3 Disiplene som fisker – menneskefiskerne

Bilde 4 Nøklene, Peters nøkler

Vis frem bilde 1.

Spør gruppen hva de ser. Kan de gjenfortelle historien?

Noahs ark brukes ofte som et bilde på Kirken. La gruppen ha en "brainstorming" over hvilke måter Noahs ark er et bilde på Kirken.

Kateketen bør i "brainstormingen" selv være bevisst følgende:

I Det nye testamente nevnes Noahs ark to ganger som et forbilde. I 1. Pet 3, 20f, viser forfatteren til Arken som et motbilde til dåpen. Og Jesus viser til fortellingen rundt Noah og arken som et forbilde for hvordan det vil være når han kommer igjen for å dømme verden, jf. Matt 24, 37-41 og Luk 17, 26f.

Kirken så ganske tidlig Noahs ark som et forbilde for Kirken – båten som kan redde menneskene fra undergangen. Den hellige Augustin utviklet bildet videre i det han så Noah som en allegori for Kristus og duen som ble sendt ut og som kom tilbake med en olivenkvist, som en allegori for Den Hellige Ånd. Den katolske kirkes katekisme nevner også Noas ark som et forbilde på Kirken, § 845.

Vis frem bilde 2

Spør gruppen hva de ser. Kjenner de historien?

Les historien fra Matt 8, 23-27.

Så steg han i båten, og disiplene fulgte ham. Da ble det et voldsomt uvær på sjøen, så båten nesten ble borte mellom bølgene. Men Jesus sov. De gikk bort og vekket ham og sa: «Herre, frels! Vi går under!» Han svarte: «Hvorfor er dere redde – dere lite troende!» Så reiste han seg og truet vindene og sjøen, og det ble blikk stille. Mennene undret seg og spurte: «Hva er dette for en? Både vind og sjø adlyder ham.»

Spør gruppen om hvordan vi i denne historien kan se et bilde på Kirken.

Kirken har også tradisjonelt i denne fortellingen sett en allegori over Kirken, og i Kirkens første tid gjenkjente kanskje menighetene seg selv enda mer enn oss i bildet av Kirken som trues av undergangen fordi verden omkring den prøver å få den til å gå under. Da kan det ofte virke som om Jesus sover. Fortellingen er også benyttet som en allegori over den individuelle troendes liv.

Vis frem bilde 3

Glassmaleriet skal forestille Jesus møte med disiplene ved Genesaretsjøen etter at han hadde stått opp fra de døde, jf. Joh 21, 1-14. Dette er det siste møtet mellom Jesus og hans disipler som Johannes har beskrevet. Les det høyt sammen med gruppen.

Denne historien peker også bakover til første gang Jesus traff disiplene, slik det står beskrevet i Matt 4, 18-22. Også den gang holdt disiplene på med å fiske da Jesus kom og kalte dem til å følge ham og bli menneskefiskere. Les denne historien også.

Spør gruppen hvordan Jesus bruker disiplenes fiskeryrke til å peke på Kirkens virksomhet.

Vis frem bilde 4

Spør gruppen hva det forestiller og hva de forbinder med motivet.

Nøkkelmotivet i Kirken er hentet fra Matt 16, 18f Der Jesus, etter at Simon Peter har bekjent at Jesus er Messias, Guds Sønn, sier til ham: *Du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min kirke, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den. Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen.*

Les dette og de foregående versene for gruppen, og spør hvordan det Jesus sier her fungerer i Kirken i dag.

Kateketen bør ha paven som Peters etterfølger i tankene, han som i dag bærer nøklene. men også Kirkens fullmakt til å tilgi synder i skriftemålet eller fastholde dem når den skriftende ikke har til hensikt å holde opp med sin synd.

Hva er Kirken?

Etter disse innledende oppgavene, der gruppen har sett på bilder som peker mot Kirken, fortsetter vi i denne første del av leksjonen med temaet tegn. Nå er det ikke tegn og symboler fra Bibelen, men de tegn vi kan se og erfare som sier oss at "her er Kirken".

Gjennom **oppgaven nederst på side 73** er det mulig for gruppen å legge til de ting som de forbinder med Kirken.

Tips: La hele gruppen eller hvis den er stor, del den i grupper på fem-seks og gi hver av gruppene et stort ark. Lim gjerne flere A3 ark sammen til et større. Del også ut farver, og La gruppen/e tegne ulike måter Kirken fremstår på eller hva de forbinder med den. La dem finne ut hvordan de vil lage noe som binder alt sammen i bildet. Heng det/dem opp når de er ferdige.

Kirken bærer mysteriet i seg

I denne delen er poenget at Kirken ikke er kirke pga. det den gjør eller ser ut som. Disse ting er en følge av det Kirken dypest sett er, stedet der Gud ved Sønnen og Den Hellige Ånd er tilstede med Guds nådes fylde – Guds mystiske nærvær i Kirken. Kristi mystiske nærvær i Kirken står i sammenheng med hans jordiske liv og særlig påskehendelsene. Disse hendelsene, hans lidelse, død og oppstandelse og hans himmelfart til Faderens høyre hånd der Kristus sonet for synden og overvant døden, "er begivenheter som forblir, og som trekker alt til livet" (KKK 1085). I Kirken, i dens liturgi, gjøres påskehendelsen nærværende for enhver tid og på ethvert sted. Påskehendelsene blir et "i dag" hver gang liturgien, fremfor alt den eukaristiske liturgi feires. Påskemysteriet trekker også med seg alle de andre mysteriene fra Kristi liv inn i liturgien. Slik formes det liturgiske år, hvor hele Kristi liv og forkynnelsen gjøres nærværende for oss i dag.

Fra Kirkens liturgi, besjeles så alt annet i Kirken, all virksomhet og andre tegn på Kirkens nærvær. At det skal være overenstemmelse mellom liturgi og dagligliv minner mange av profettekstene i Det gamle testamente oss om, for eksempel Hos 8, 12f:

*En mengde lover har jeg skrevet for dem,
men de regner dem ikke for sine.
De elsker å bære fram slaktoffer,
og de spiser av kjøttet,
men Herren bryr seg ikke om dem.
Nå vil han komme deres misgjerning i hu
og kreve dem til regnskap for deres synder.
De må vende tilbake til Egypt.*

Oppgave side 74

Vanligvis og tradisjonelt er det kun de syv sakramenter vi kaller sakrament, men om vi sier at et sakrament er et synlig tegn som inneslutter en usynlig nåde, kan vi også kalle

Kirken et sakrament. Kirken er et synlig tegn på enheten mellom Gud og mennesker og mennesker imellom, og den bærer i seg og formidler nåde som skaper og nærer denne enhet. Å kalle Kirken et sakrament ble særlig introdusert ved Det annet vatikankonsil, i den dogmatiske konstitusjonen, *Lumen gentium*. Denne konstitusjonen åpner med dette sakramentale perspektivet på Kirken, og fortsetter senere i samme spor når den sier at Kirken er et redskap for Kristus til alle menneskers gjenløsning jf. LG 9.

Selve ursakramentet er Kristus selv.

Katekismen gir følgende definisjon av et sakrament: "Sakramentene er virksomme tegn på nåden, innstiftet av Kristus og betrodd Kirken, og som det guddommelige liv blir gitt oss ved" (KKK 1131).

Guds folk

- Forslag til innledende oppgave

La en i gruppen lese Guds kall og løfte til Abraham i 1. Mos 12, 1-3.

La gruppen komme med forslag til hvordan de forstår denne teksten?

Les sammen Gal 1, 6-9. Hvordan tolker Paulus her Guds løfte til Abraham?

De tre neste hoveddelene i dette kapittelet tar for seg de to hovedmotivene som ble valgt som utgangspunkt for Det annet vatikankonsils behandling av Kirken – Kirken som Guds folk og Kirken som Kristi legeme.

Gud ønsker ikke bare å frelse og helliggjøre menneskene enkeltvis. Helt fra hans første frelshistoriske initiativ overfor Abraham har han vist at hans hensikt var å samle seg et folk. Først et folk av Abrahams kjødelige ætt, men siden et folk av alle folkeslag – så tallrikt som stjernene på himmelen og som sanden på stranden.

Herren sa til Abram: «Dra bort fra ditt land og din slekt og din fars hus til det landet som jeg vil vise deg! Jeg vil gjøre deg til et stort folk; jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort. Du skal bli til velsignelse!

*Jeg vil velsigne dem som velsigner deg,
og forbanne den som forbanner deg.*

I deg skal alle slekter på jorden velsignes.»

Da dette folket av Abrahams ætt var blitt tallrikt, kalte Gud det til oppbrudd og ledet det ut på vandring mot det lovede land. Ved begynnelsen av denne vandringen sluttet Gud en pakt med folket, gav dem lover og lærte dem hvordan de skulle dyrke ham i sine gudstjenester. Slik forberedte han Kirken, hans nye og evige pakts folk.

Kirken er også et folk på vandring mot et lovet land. Det er et folk som Gud har sluttet en pakt med ved sin Sønnns blod. Båndet mellom medlemmene i Kirkens folk er ikke kjødelige, men åndelige. Det er Den Hellige Ånd som skaper folkets enhet.

Om Gudsfolkets særpreg, se Den katolske kirkes katekisme §783.

Helt fra Abrahams kall og gjennom hebreernes kall til oppbrudd fra Egypt, har Gud

tilkjennegitt at å følge ham, både som folk og individ, innebærer et kall til oppbrudd. Et slikt oppbrudd blir fort vanskelig om man er grodd fast i det timelige. Man må ha såpass løse pluggger at man kan reise seg og gå når Gud kaller. Jesus taler flere ganger om dette, for eksempel i lignelsen om kongesønnens bryllup Matt 22, 1-14 eller i Luk 9, 59-62
Han sa til en annen: «Følg meg!» Men mannen svarte: «Herre, la meg først få gå hjem og begrave min far.» Da sa Jesus til ham: «La de døde begrave sine døde, men gå du av sted og forkynn Guds rike.»

Det var også en annen som sa: «Jeg vil følge deg, Herre, men la meg først få si farvel til dem der hjemme.» Men Jesus svarte: «Ingen som har lagt hånden på plogen og så ser seg tilbake, er skikket for Guds rike.»

Hebreerne så seg også tilbake på sin ørkenvandring, jf. 2.Mos 16, 3 *«Å, om vi hadde fått dø for Herrens hånd i Egypt, da vi satt omkring kjøttgrytene og spiste oss mette! Men nå har dere ført oss ut i ørkenen, for at hele denne folkemengden skal dø av sult.»*

- Forslag til oppgave:

Del gruppen i mindre grupper og del ut bibler til hver gruppe.

Gi følgende oppgave:

Beretningen om syndefloden og Noahs ark blir i Det nye testamente tolket som et forbilde på dåpen i Kirken, slik lyder det i 1. Pet 3, 20f *De hadde vært ulydige i Noahs dager, den gang Gud ventet tålmodig mens arken ble bygd. I den ble noen få mennesker, åtte i alt, frelst gjennom vann, det som nå frelser dere i sitt motbilde, dåpen.*

I fortellingen om Hebreerfolkets utfrielse fra Egypt og deres vandring i ørkenen fortelles det om en rekke hendelser som Kirken har tolket som forbilder og tegn på det som skjer i Kirken, særlig Kirkens liturgi og sakramenter.

Slå opp, og les bibelhenviingene nedenfor som er episoder i fortellingen om Israels utfrielse og vandring. For hver tekst dere leser, svar på følgende spørsmål.

1. Hva fortelles det om her?
2. Hvorfor skjer det?
3. Kan det som skjer her peke frem mot noe vi kjenner i Kirken, og i tilfelle, hvordan?
4. Kan det vi leser her bidra til å forstå det som skjer i Kirken bedre?

1. tekst 2. Mos 14, 5 – 31.

2. tekst 2. Mos 16, 1 – 18 og vers 31

3. tekst 2. Mos 24, 18 og 16, 35.

La gruppene/e skrive ned svarene og gå igjennom dem sammen i plenum etterpå.

Oppgave side 75

Til samtale.

Oppgave side 76

Til samtale

Oppgaver side 77

1. Til samtale

2. Dere er verdens lys. Vanligvis i Det nye testamente brukes lysmetaforen om Jesus, jf. Joh 8, 12 *Igjen talte Jesus til folket og sa: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys».*

Dere er jordens salt. Salt gir både smak og er konserverende. I den gamle pakts tid ble Israels ofre saltet før de ble brent på alteret.

3. Til samtale.

Kirken er Kristi legeme

For å uttrykke det intime fellesskapet som er mellom Kristus og de troende og de troende seg imellom, valgte Paulus ta i bruk begrepet *legemet*, på gresk – soma. I den siste bibeloversettelsen fra bibelselskapet vil man finne det oversatt med *kroppen*.

Kristi legeme om Kirken finner vi brukt i flere av Paulus brev i Det nye testamente, særlig viktig er 1. Kor 12, Rom 12 og Efeserbrevet. Jesus brukte det ikke, men når han i Joh 15, 1-17 bruker vintreet og dets grener som metafor, får han frem noe av det samme som Paulus.

Kristi legeme-metaforen får frem noe om hvor intimt eller sammenbundet fellesskapet mellom de troende er og hvordan hver enkelt har en spesiell gave og oppgave som inngår i en helhet og skal tjene denne helheten. Nå kan nok ordet legeme brukes om fellesskap i sekulær sammenheng også, og det er nok også noe av bakgrunnen for at Paulus bruker det, det er for eksempel ikke uvanlig å bruke legeme metaforisk i sammenheng med stat og land, folk og samfunn – *samfunnslegemet* for eksempel. Men det spesielle med Kirken er at det et guddommelig element som før alt annet forener lemmene på legemet – det er et felleskap i Den Hellige Ånd basert på den sakramentale mottagelsen av Den Hellige Ånd og av Kristus, først og fremst i dåpen. Det er denne Guddommelige tilstedeværelse i Kirken som har ført til at man i Kirken førte inn ordet *mystisk* slik at Kirken ble kalt *Kristi mystiske legeme*.

Den samme Hellige Ånd som forener Kirkens lemmer, deler også ut gaver til hver enkelt av medlemmene. I 1. Kor 12 og Rom 12, som danner mye av bakgrunnen for Kirkens lære om Kristi mystiske legeme, kalles slike gaver kjarismata, som vi kjenner fra ordet karismatisk, i våre bibler er det oversatt med nådegaver. Nådegavene er ikke gitt med den hensikt å styrke det enkelte individ, men er gitt av Gud med tanke på fellesskapets oppbyggelse og virke.

Kirken legger også vekt på to andre aspekter ved Kristi legeme-tanken. Den første av disse finner vi nevnt i Kolosserbrevet og i Efeserbrevet, jf. Ef 4, 15f: *Men vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet og i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus. Ut fra ham blir hele kroppen sammenføydd og holdt sammen av hvert bånd og ledd, alt etter den oppgave hver enkelt har fått tilmålt, så kroppen vokser og bygges opp i kjærlighet.*

Kristus betegnes som hodet for legemet. En lignende metafor bruker Paulus i Ef 2, 20ff der Kristus betegnes som hjørnesteinen som holder fast hele byggverket. Byggverket kalles det hellige tempel og Kirkens medlemmer må forstås som de andre stenene i dette byggverket. I tempelet der bor Gud.

Ved å betegne Kristus som hodet for legemet benytter Paulus den medisinske kunnskap og får da frem hvor autoriteten i legemet er. Hodet er det alt utgår fra, det som styrer alt. De øvrige lemmene skal underordne seg hodet som er Kristus. Den samme billedbruken brukes om forholdet mellom Kristus og Kirken og mann og kvinne i ekteskapet (Ef 5, 23f). Videre fremstilles det som at hodet er noe de andre lemmene skal vokse opp mot, Kristus er målet for hele legemets vekst. Paulus fremhever lidelsen som vekstmiddel: *Nå gleder jeg meg over mine lidelser for dere, og det som ennå mangler i Kristi lidelser, det utfyller jeg med min egen kropp; jeg lider for hans kropp, som er kirken* (Kol 1, 24). Dette kan Paulus si fordi alle kristne allerede er forenet med Kristi død og oppstandelse gjennom sakramentene. Ved å samarbeide med Kristus ved fremfor alt å ha han til forbilde for våre liv, vokser legemet til det har nådd det mål Kristus har satt for det.

Kristus er således både hodet og legemet. For allikevel få frem forskjellen på hodet og legemet bruker Paulus bildet av brud og brudgom. *De skal være ett kjød* sier Gud om mannen og kvinnen i skapelsesberetningen jf. 1. Mos 2, 24 ref. Ef 5, 31. Ved å bruke dette bildet får Paulus frem at det er en personrelasjon mellom oss og Kristus som kan beskrives som forholdet mellom brud og brudgom. Det får frem kjærlighetsaspektet i forholdet mellom Kristus og Kirken og det enkelte medlem.

Oppgave side 78

La alle ha teksten fra 1. Kor 12 foran seg. La en lese teksten høyt i klassen mens resten følger med. La elevene grunne litt på teksten hver for seg, med den utfordring å finne ut hva som menes med at Kirken kalles Kristi legeme og ulike sider ved dette som Paulus her trekker frem. La til slutt elevene komme frem med det de fant og skriv poengene opp på en tavle el.

Stikkord som:

- Ulikhet danner allikevel en enhet i Kirken,
- Dåpen knytter oss til legemet – da får vi Den Hellige Ånd, Det er han som gjør oss til ett legeme
- Hverken sosial bakgrunn eller hvilket folkeslag man tilhører har noe å si i Kirken
- Alle er viktige, vi kan ikke sette en tjeneste i Kirken opp mot en annen
- De som regnes for små og ubetydelige i menneskers øyne kan være de største i Kirken
- Alle lemmene skal vise omsorg for hverandre, og dele glede og sorg
- Man skal ikke bli misunnelig på andre som har andre gaver og tjenester i Kirken.
- Man skal strebe etter de største gavene, det vil si de som har mest med kjærlighet mot Gud og mennesker å gjøre, for i neste kapittel sier Paulus også: *størst av alt er kjærligheten.*

Oppgaver side 79

1. Kristi fysiske kropp, Kristi eukaristiske legeme, Kirken.

Til dette er viktig å si at de to første er bokstavelig, materielt å forstå, mens når man kaller Kirken for Kristi legeme er det en metafor som Paulus og deretter Kirken etter ham har funnet treffende som modell. Men som før er nevnt, vi finner også andre metaforer som er brukt for å få frem noe av det samme, som grenene og vintreet og huset og stenene.

2. Her kan man se på de svarene som ble gitt til oppgaven på side 78. Her kan nevnes:

- Forpliktelsen på omsorg for de andre lemmene,
- Gjøre det man kan for å vokse i tro, håp og kjærlighet og slik bidra til at hele legemet kan vokse mot sitt mål.

3. Til samtale. Her gjelder det først og fremst å se seg selv som en som tilhører Kristi legeme og som Gud har gitt nådegaver til å bygge Kirken. Samtalen kan kretse rundt hvilken måter ungdom kan være med å bygge Kristi legeme på.

4. Hodet, dvs. Kristus er både autoriteten for legemet, men også det som legemet skal vokse mot. Det er ett mål for vårt liv, det er ikke flere Kristuser.

5. Den hellige far, paven.

Presteskapet

En egen seksjon i leksjonen tar for seg presteskapet. Den kommer som en videreføring av temaet om Kirken som Kristi legeme, fordi legemets vekst er avhengig av at Gud formidler sin nåde inn i det, og det skjer ved prestenes mellomkomst. De representerer Kristus som hode for legemet. De handler in persona Christi.

Leksjonen ser på Kirkens prester med Israels prester som bakgrunn. Dette fordi Kirken alltid har sett de gammeltestamentlige hendelser og institusjoner som bilder på det som skal komme med Kristus. Det tre delte hierarkiet i Israels presteskap peker mot Kirkens tredelte embete i diakon prest og biskop, ofringene som prestene i Israel bar frem til takk og til soning for synd, peker frem mot Kristi offer som frembæres til soning av Kirkens prester under eukaristien for å nevne noe.

Oppgaver side 82

1. *Leonard Cohen* er det mest opplagte svar, men også filmregissørene *Coen brothers* som har laget *Blood Simple*, *Fargo*, *The Big Lebowski*, *O Brother, Where Art Thou?*, *No Country for Old Men*, og *True Grit*. Og kanskje noen kjenner *Sasha Baron Cohen*, som spilte hovedrollen i filmen *Borat*.

2. De har ikke lenger tempeltjeneste, de bærer ikke lenger frem offer, fordi tempelet i Jerusalem ble lagt i grus 70 e.Kr.

3. Ved sin ordinasjon har Kristus gjennom Kirken gitt dem en nåde kalt en hellig makt slik at Kristus og Den Hellige Ånd handler i og gjennom dem.

4. Det mest fremtredende er knyttet til liturgi og sakramentsforvaltning. Men også sjelesorg og sakramentaler som begravelser og husvelsignelse.

De troendes oppdrag i verden

Ordet misjon kommer fra latinens *missio* = utsendelse. Det går tilbake til Jesu utsendelse av sine apostler. (Apostel betyr utsendt på gresk). Den katolske misjon går teologisk sett tilbake til Faderens utsendelse av sin Sønn til verden. All misjon må derfor forstå seg innenfor dette paradigmet, at man deltar i iverksettelsen av Guds frelsesplan for verden. Uttrykkene misjon og misjonær får ofte en innskrenket betydning i vår forståelse, men

all virksomhet Kirken har overfor menneskene er dens misjon. Jesus lot sin forkynnelse av Det glade budskap ledsages av undergjæringer som oppreiste mennesker fra deres misere. I etterfølgelse av dette lar også Kirken Det glade budskap ledsages av handlinger som gir menneskene lindring for deres lidelser og reiser dem opp fra et nedrig liv.

Alle har del i Kirkens sendelse til verden, i apostolatet. Det annet vatikankonsil la i så henseende vekt på legfolkets apostolat i det det er spesifikke områder av menneskenes livssfære hvor som kun Kirkens legfolk er deltagere i, slik som i den aktive politikken, i familielivet og i næringslivet.

I den kateketiske tradisjonen i Kirken finner vi de syv legemlige og de syv åndelige barmhjertighetsgjerningene. De er tatt med i læreboken for å gi en konkretisering av hva det kristne kall til barmhjertighet innebærer. De kan med fordel læres utenat. Da kan det være lurt å sette av litt tid til dette og la to og to hjelpe hverandre med å øve dem inn.

Oppgaver side 84

1. Til samtale.
2. Til samtale.
3. Til samtale.
4. Kirken sier at ikke alle har den rette kompetanse til å utføre de tre første åndelige barmhjertighetsgjerningene. Her kommer det også an på ting som åndelig modenhet, kunnskap i troen og et mon av modenhet, diskresjon og dømmekraft.

Maria Kirkens mor

Til sist i leksjonen (og i boken) handler det om Maria som Kirkens mor. Denne siden ved det vi kaller mariologien – læren om Maria – ble løftet frem i Det annet vatikankonsils konstitusjon om Kirken. Ved å knytte Maria spesielt til Kirken, fikk man frem hennes rolle overfor de troende som deres hjelper og forbeder og som bilde på det Kirken er og skal være, jomfru og mor.

- Forslag til oppgave (krever en del forberedelse)

Finn frem noen bilder av Maria ikoner, del ut malersaker og passende store finerplater i størrelsesområdet rundt 30x20 cm. La eleven prøve å kopiere ett av ikonene til å ha med seg hjem. De fleste hovedmotivene i ikonkunsten har navn, prøv å finne ut hva de ikonene du har med deg heter.

Oppgave side 85

Her kan svarene være fra det helt fysiske, å ha avbildninger og statuer av Maria hjemme, til åndelig å la jomfru Maria være en del av andaktslivet og å la hjemmet preges av en mariansk ånd.